

СССР СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 19 апрель 1969 йил, шанба ● № 93 (14.256). ● Баҳоси 2 тийин.

Марксизм-ленинизм байроғи остида,
Коммунистик партия раҳбарлигида мам-
лакатимизда коммунизм тантанаси учун
курашда янгидан-янги ғалабалар сари,
олға!
Яшасин инсониятнинг порлоқ
келажаги — коммунизм!

КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил 1 Май ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин 1 Май — меҳнаткашларнинг империализмга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашида халқаро бирдамлик куни!
2. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!
3. Яшасин абадий барҳаёт интернационал таълимот, социализм ва коммунизм ғалабаси йўлидаги курашда барча мамлакатлар меҳнаткашларининг йўлчи юлдузи — марксизм-ленинизм!
4. Маркс ва Энгельс революцион таълимотининг дохиёна давомчиси, Коммунистик партиянинг асосчиси, дунёда биринчи инчи ва деҳқонлар социалистик давлатининг раҳбари—Владимир Ильич Лениннинг номи асрлар бўйи яшайверсин!
5. Коммунизмнинг шавкатли бинокори, меҳнаткашларнинг озодлиги, тинчлиги ва бахт-саодати учун мард курашчи — улуғ совет халқига шон-шарафлар!
6. Яшасин СССРда коммунизм куриш учун курашдаги илгор ва етакчи бунёдкор куч — Советлар мамлакатининг қаҳрамон ишчилар синфи!
7. Яшасин коммунизмнинг актив бунёдкорлари — қаҳрамон колхозчи деҳқонлар!
8. Совет социалистик давлатининг мустақкам негизи — ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқи мустақкамлансин ва гуллаб-яшнайверсин!
9. Яшасин коммунистик жамият қурилушининг актив иштирокчилари—совет халқ зиёлилари!
10. СССР халқларининг қардошларча дўстлиги ва бузилмас бирлиги абадий яшайверсин ва гуллаб-яшнайверсин!
11. Яшасин совет халқини Ленин йўлидан коммунизм ғалабаси сари комил ишорч билан бошлаб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!
12. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Коммунистик партиянинг ленинча байроғи остида тагин ҳам маҳкамрок жипслашингиз!
Яшасин партия билан халқнинг буюк ва бузилмас бирлиги!
13. Яшасин чинакам халқ ҳокимияти органлари — меҳнаткашлар депутатлари Советлари!
Совет социалистик демократияси ривожлансин ва мустақкамланаверсин, мамлакат ишларини бошқаришда меҳнаткашларнинг активлиги ўсаверсин!
14. Яшасин бошқариш ва хўжаликни юритиш мактаби, коммунизм мактаби бўлган Совет Касаба Союзлари!
15. Яшасин коммунистик жамиятнинг актив бунёдкорлари — совет хотин-қизлари!
16. Яшасин Коммунистик партиянинг содиқ ёрдамчиси ва резерви, коммунизм ёш бунёдкорларининг илгор отряди — Ленин комсомоли!
17. Совет жангчилари! Жанговар ва сиёсий тайёргарликда янгидан-янги муваффақиятларга эришингиз, империалистларнинг ҳар қандай агрессиясини даф қилиш учун хушёр ва ҳамisha тайёр бўлиб турингиз!
Яшасин қаҳрамон Совет Иттифоқи Куролли Кучлари!
18. Ватанимизнинг муқаддас чегараларини мардондор кўриқлаб турган шавкатли совет чегарачиларига шон-шарафлар!
19. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Сиёсий хушёрлигини оширингиз! Социализм ва тинчлик душманларининг кирдикорларига жипслик, инти-

зом ва уюшқоқликни мустақкамлаш билан жавоб берайлик!
20. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Беш йилликни муддатидан олдин бажариш учун, Ленин тугилган кунининг юз йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарингиз!
21. Коммунистик меҳнат зарбдорлари ва коллективларига шон-шарафлар!
Ишлаб чиқариш илгорлари ва новаторларига шон-шарафлар!
22. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий этиш учун курашингиз! Ҳозирги замон фан-техника билимларини кунт билан эгаллангиз!
23. Ишчилар, инженерлар ва техниклар! Ишлаб чиқариш самардорлигини ҳар томонлама оширингиз! Ишлаб чиқариш фондларидан, хом ашё ва материаллардан яхшироқ фойдаланиш учун, лойиҳадаги қувватларни ўзлаштириш муддатларини қисқартириш учун курашингиз!
24. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Коммунизм ғалабаси учун энг муҳим, энг асосий шарт бўлган меҳнат унумдорлигини узлуksиз оширингиз! Иш кунининг ҳар бир минутидан тўлиқ фойдаланиш учун курашингиз!
25. Халқ хўжалиги ходимлари! Ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини кунт билан оширингиз! Комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришни амалга оширингиз! Маҳсулот сифатини ҳар томонлама яхшилангиз, унинг таннархини камайтиришга эришингиз!
26. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнатта ва жамоат мулкига коммунистик муносабатда бўлиш учун, иқтисод ва тежамкорлик учун курашингиз!
27. Колхозчилар, совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари! Беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашингиз! Меҳнат унумдорлигини оширингиз, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари таннархини камайтирингиз!
28. Қишлоқ хўжалик меҳнатчилари! Кўклагини дала ишларининг юксак сифатли ўтказилиши учун курашингиз, дон, гўшт, сўт ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни ҳар томонлама кўпайтирингиз!
29. Қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги ходимлари! Ерларни мелiorациялаш, қишлоқ хўжалигини химиялаш ва комплекс механизациялаш программасини тагин ҳам активроқ амалга оширингиз!
30. Соноат ва қишлоқ хўжалиги ишчилари ва колхозчилари, мутахассислари! Ишлаб чиқариш маданиятини оширингиз, меҳнатни илмий ташкил этишни ва илгор тажрибани кенгроқ жорий этингиз!
31. Совет олимлари, конструкторлари, инженерлари ва техниклари! Фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш учун актив курашингиз!
32. Савдо ва маиший хизмат ходимлари! Аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини ҳар томонлама оширингиз, совет кишиларининг талабларини тўла-роқ ва яхшироқ қондирингиз!

33. Адабиёт ва санъат арбоблари, маданият ходимлари! Совет санъатининг партиявийлиги, халқчилиги, гоийийлиги байроғини баланд кўтарингиз, ўз бадий маҳоратинингизни такомиллаштирингиз, бутун куч ва қобилиятингизни коммунизм бинокорларини сиёсий, ахлоқий, эстетик жиҳатдан тарбиялашга сарфлангиз!
34. Маориф ходимлари! Халқ маорифини ҳар томонлама такомиллаштирингиз! Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда активроқ қатнашингиз!
35. Соғлиқни сақлаш ва физкультура ходимлари! Аҳолига медицина хизматини такомиллаштирингиз! Мамлакатда оммавий физкультура ҳаракатини ривожлантирингиз!
36. Коммунистлар! КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун, беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун курашда омманинг моҳир тарбиячилари ва ташкилотчилари бўлингиз!
37. Янгитлар ва қизлар! Марксизм-ленинизм назариясини, фан ва техника қўққиларини кунт билан эгаллангиз! Революцион идеалларга содиқ бўлингиз, коммунизм қурилушининг актив иштирокчилари бўлингиз!
38. Пионер ва мактаб ўқувчилари! Совет Ватанини жон-дилигиздан севингиз, яхши ўқингиз, меҳнатни ардоқлангиз! Ленин иши учун, коммунизм учун актив курашчилар бўлишга тайёрлангиз!
39. Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг жанговар марксчи-ленинчи авангарди, инсониятнинг порлоқ орзуси—коммунизмни ер юзюда қарор топдириш учун, империализмга қарши зарбдор курашчилар бўлган коммунистик ва ишчи партияларга қардошлик салом!
40. Бутун дунё коммунистларининг бирлиги ва жипслиги марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми негизда мустақкамланаверсин!
41. Империалистларнинг агрессия, зулм ва уруш сиёсатига қарши курашда барча прогрессив кучларнинг бирлиги ва жипслиги яшасин!
42. Социалистик мамлакатларнинг халқларига қардошлик салом! Октябрь улуғ ишнинг тантанаси, халқаро ишчилар синфининг тарихий ғалабаси бўлган жаҳон социалистик системаси ривожлансин ва мустақкамланаверсин!
43. Социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари! Дўстлик ва бирликин мустақкамлаш учун, социалистик давлатлар ўртасидаги қардошлик муносабатларини янада ривожлантириш учун курашингиз! Социализм душманларининг кирдикорларига нисбатан хушёр бўлингиз!
Пролетар интернационализми байроғини баланд кўтарайлик!
44. Капиталистик мамлакатлардаги монополистик капиталга қарши, меҳнаткашларининг сиёсий ва социал-иқтисодий ҳуқуқлари учун, социалистик идеалларнинг тантанаси учун фидокорона кураш олиб бораётган ишчилар синфига қардошлик салом!

45. Халқларнинг империализмга қарши, миллий мустақкамлик, озодлик, демократия ва социализм учун олиб бораётган курашидаги муваффақият гарови бўлган социализм ва миллий озодлик ҳаракати кучларининг иттифоқи яшасин ва мустақкамлансин!
46. Империализмга қарши, мустақкамликни мустақкамлаш учун, социал ривожланишнинг прогрессив йўли учун курашаётган ёш миллий давлатларнинг халқларига қизгин салом!
47. Империализм ва ирқчиликка қарши, ўз озодлиги ва миллий мустақкамлиги учун курашаётган мустамлак ва қарам мамлакатларнинг халқларига қизгин салом!
48. Капиталистик ва мустамлака қўлчилигига қарши, халқларнинг озодлиги учун, социализм учун турмушларда ва фашист зиндонларида азоб чекаётган мард курашчиларга қардошлик салом!
49. Америка империализмининг агрессиясига қарши, ўз ватанининг озодлиги ва мустақкамлиги учун қаҳрамонона кураш олиб бораётган мард Вьетнам халқига қардошлик салом!
50. Жаҳон халқлари! Эрксевар Вьетнам халқига қарши олиб бораётган агрессив урушнинг дарҳол тўхтатилишини АҚШдан қатъий талаб қилингиз!
Америка империалистлари Вьетнамдан йўқолсин!
51. Европа мамлакатларининг халқлари! Жаҳон халқлари! Германия Федератив Республикасидаги реваншизмга ва янги фашизмга қарши, Умумевропа хавфсизлиги тинчлигига хавф тугдираётган ГАРбий Германия милитаристларининг атом қуролни қўлга киритишига қарши курашингиз!
52. Европа мамлакатларининг халқлари! Европа халқлари ўртасида ҳамкорлик ва яхши кўшничилик муносабатларини ривожлантириш учун активроқ курашингиз!
53. Империализм ҳамлаларига қарши, Исроил агрессорларининг қўшилларини улар оккупация қилиб турган араб территорияларидан чиқартириб юбориш учун курашаётган араб мамлакатларининг халқлари билан совет халқининг бирдамлиги мустақкамлансин ва ривожланаверсин!
54. Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати—тинчлик ва халқлар дўстлиги сиёсати, реакция ва урушга қарши курашда барча антиимпериалистик тинчликсевар кучларни жипслаштириш сиёсати!
55. Яшасин мамлакатимиз халқлари дўстлиги ва бахтиёрлигининг мустақкам қалъаси, тинчлик ва тараққиётнинг ишончли таянчи бўлган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!
56. Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун курашда янгидан-янги ғалабалар сари, олға!
57. Яшасин инсониятнинг порлоқ келажаги — Коммунизм!

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ВЦСПСДА

1969 йил 12 апрелда мамлакатимиздаги биринчи коммунистик шанбаликларнинг 50 йиллигига бағишланган. Бутуниттифоқ шанбалиги ўтказилди. Эркин халқнинг меҳнатдаги ташаббусини В. И. Ленин донишмандлик билан, буюк почин деб, коммунизмнинг ҳаёбахш қуртаклари деб билган эди.
В. И. Ленин тугилган кунининг 100 йиллигига таъйергарлик белгиси остида ўтган Бутуниттифоқ юбилей шанбалиги мамлакатимиз меҳнаткашларининг революцион анъаналарга чексиз садоқатини, иқтисодий бурчин юксак даражада энгашини, коммунистик меҳнатнинг зафарли юришини намоён қилиб кўрсатди. Улуғ мамлакатимиздаги меҳнатта лаёқатли аҳолининг дедари ҳаммаси қатнашган умумхалқ шанбалиги шодона меҳнат байрамига айланган кетди, ишлаб чиқаришда катта-катта муваффақиятлар билан, беш йиллик планни бажаришга қўшилган улкан ҳисса билан ишонланди.
КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС юбилей шанбалигида актив қатнашган ишчилар, колхозчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг, Совет Армияси ва Флоты жангчиларининг, меҳнат ветеранлари, совет хотин-қизлари, ёшларининг ватанпарварлигини юксак баҳолайдилар ва Ватан бахт-саодати йўлида коммунистик меҳнат қилганликлари учун уларга сийдиқидан миннатдорчилик наҳор этадилар.
КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати шанбаликда қилган тагин меҳнат натижасида олган маблагларни рақ касалликларининг олдини олиш ва давосиз проблемаларини атрофича ўрганиш ва ишлаб чиқиш учун Москвада катта онкология илмий маркази куришга, шунингдек Сибирь ва Узоқ Шарқ қишлоқ хўжалигини ривожлантириш масалалари билан шуғулланувчи илмий тадқиқот номиленаси барпо этишга сарфлаш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Илоҳасининг ҳам чеҳрасидан нур ёйилади. Чунин улар ўз меҳнатларининг амалга мақсулдан беҳад миймун. Илоҳаси ҳам Андижон области, Хўжабод районидаги «Ленинград» колхозининг чорвачилик фермасида меҳнат қилишда. Тошбаҳор Соҳнава (таппа) ўрта мактабининг 10-синфини битиргандан кейин фермага ишга келди. Мана энди йилдин, бузоқ боқди. Инди тугилган бузоқларни меҳр-нуҳабат билан парвартиш қилади. Вақтида озуқа беради, сугорди, дийратиб ўтиради. Шунинг учун ҳам ҳар бир бузоқ бир кеча-кундузда 800-900 граммдан семиртади.

ЧИГИТ ЭКИШ КUNДАЛИГИ

1969 йил 18 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Виринчи сўт — областлар; икинчи сўт — чигит экиш плани (минг гектар ҳисобда); учинчи сўт — янги чигит экишга мўъайён гектар ҳисобда); тўртинчи сўт — планнинг бажарилиш проценти; бешинчи сўт — шу мўъайён бир кунда чигит экишга мўъайён олтчинчи сўт — бир кунда чигит экиш планининг бажарилиш проценти).

Сурхондарё	116,5	39611	34	3900	3,4
Наманган	134,9	26424	21,1	5735	4,3
Андижон	164,3	32989	17,8	6173	4,4
Фарғона	193,7	19418	10	5778	3
Қашқадарё	94,7	5176	5,5	82	0,1
Тошкент	142,1	4111	2,8	1061	0,7
Сирдарё	253	2765	1	2143	0,8
Бухоро	163,4	1757	1	263	0,1
Самарқанд	172,7	999	0,6	93	0,1
ҚА АССР	126,5	29	—	—	—
Хоразм	103,7	11	—	—	—
Республика бунча:	1685,5	135290	8	27228	1,6

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМСОМОЛ ТАШИЛОТИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЭРЛИГИ БИЛАН МУКОФOTЛАШ Тўғрисида

Шаҳар эконоимикси ва маданиятин ривожлантиришда комсомоллар ва ёшларнинг актив иштирокчилиги учун ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида қилган катта ишлари учун келди 50 йиллиги муносабати билан Тошкент шаҳар комсомол ташкилотини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий эрлиги билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. НАСРИДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Р. САХИБОВ.

1969 йил 18 апрель. Тошкент шаҳри.

ТАССЧИЛАР КЕНГАШИБ ОЛИШДИ

Тошкентда Ўрта Осиё республикалари, Қозғистон ва Озарбайжон телеграф агентликлари ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди.

ТАССчи журналистлар чет мамлакатларга ахборот тайёрлашни ақшиллаш соҳасидаги ўз ваъизларини муқомака қилиб олдилар. Кенгашда ТАССнинг беш редактори А. А. Перельцайг, редакцияларнинг мудири А. Н. Ступан, А. М. Макаров доклад қилдилар.

Кенгаш қатнашчилари ҳузурда ТАСС беш директорининг ўринбосари В. П. Хатуңцев нутқ сўзладди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлини мудири Р. К. Шоньмаатов қатнашди. ТАСС насъул ходимлари «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока» газеталар редакцияларининг журналистлари билан учрашдилар. (ЎзТАП).

А. Тураев фотоси.

КИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТЕХНИКАСИДАН ТЎЛАРОҚ ФЙДАЛАНАЙЛИК

Т. ЗИНИН.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири

Партия XXII съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги март ва 1966 йилги май ҳамда шундан кейинги Пленумлари қарорларини ижод қилиш билан амалга ошириш, қишлоқ хўжалигининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан қатъий қарор қабул қилинган...

дан яхши фойдаланмаётган, техника билан яхши таъминланганга қарамай меҳнат уюмдорлиги сокин ошаётган, маҳсулот таннархи сезиларли даражада қамқабган қолдирилган ва соҳазорлар, районлар ва об'ектлар ҳам йўқ эмас. Масалан, Бухоро об'ектларининг техника билан таъминлигини даражаси республикадаги ўртача кўрсаткичдан юқори. Кейинги уч йилда тракторлар парки 15 от кўчи тракторларга айланган...

Кейинги уч йилда республика қолхоз ва совхозлари 44 мингтадан кўпроқ турли марказдаги тракторлар, 15 мингтадан кўпроқ палта териш машиналари, кўп миқдорда бошқа хил қишлоқ хўжалик техникаси олди. Хозирги вақтда бизда ерни осон эшиш олдидан тайёрлаш, чигит ва бошқа экинлар уруғини эшиш, экинларни парвариш қилиш ҳамда қишлоқ хўжалик зараркундаларига қарши кураш, галлан, дон ва сиёсбол кўприк олиш учун экинган маҳкумхўроқни ўриб-ёйиб олиш, пичан тайёрлаш, ҳақдончилик ва чорвачиликдаги бошқа кўпгина ишларни механизациялаш учун зарур бўлган машиналар комплексларини дегирли ҳаммаси бор. Палтани ёйиб-териб олиш учун зарур бўлган машиналар комплексларини яратиш амалда туғилди...

Бироқ об'ектнинг қолхоз ва совхозларида қишлоқ хўжалик техникасидан фойдаланиш кўрсаткичи ташвиш эткиди. Бу соҳадан аҳоли КПСС Марказий Комитети октябр Пленуми қўйган талабларга жавоб беришда, об'ектдаги қолхозларда 1965 йили 15 от кўчи тракторга айланган хўжалиқлардан бири трактор билан 432 гектар майдонда иш бажарилган бўлса, бу кўрсаткич 1968 йилга келиб 379 гектарга тушиб қолди яъни 12,3 процент қамқайди. Тракторлар билан бажариладиган ишнинг миқдори соҳаларда ҳам ошмапти. Собқет райондаги «Зараршона» қолхозда тракторлар билан бажариладиган ишнинг ҳажми 1965—1968 йиллар мобайнида 34 процент, Қорақўл районидagi «Октябрь» қолхозда қариб икки баравар қамқайди. Об'ектда эскиваторлар билан бир йилда республикадаги ўртача даражага нисбатан 12 процент ва бульдозерлар билан 23 процент кам иш бажарилади. Тракторларнинг кунлик ва сменада бажариладиган иш ҳажми қамқайди. Кейинги уч йилда қолхозларда 15 от кўчига эга бўлган тракторга айланган хўжалиқларда бир трактор билан бир кунда бажариладиган ишнинг миқдори эса қариб 40 процент қамқайди. Кейинги уч йилда «ДТ-54» ва «ДТ-75» маркали ҳайдов тракторларининг кунлик иш унуми 12-14 процент қамқайди.

публикадаги ўртача даражадан эътиборан, 382 гектардан 507 гектарга етди ёки 33 процент ошди, сменада бажариладиган ишнинг миқдори эса 82 процент кўтарилди. Палта териш машиналарининг маҳсулоти иш унуми 76 процент ошди. Техникадан яхши фойдаланиш туфайли қолхозлар ремонт қилиш ва техника хизмати кўрсатишга қилган ҳаракат бир гектар ерга айлантириб хисоблаганда қамқайиб, 2 сўмдан бир сўм 50 тингига қадар бим 25 процент қисқарди.

Бухоро об'ектда 1965 йили яхши таъмин бўлиб, «Ўзсельхозтехника» район бirlашмалари корхоналарининг кучи билан қолхозларга комплекс техника хизмати кўрсатила бошланган эди. Лекин комплекс техника хизмати кўрсатиш учун ажратилган махсус ускуналар ва кўчма автомобиль устаконларидан мўл ҳолларда бошқа мақсадларда фойдаланилган. Тракторларни механизациялаш зарура қилиш ва сарфлаган аilingни қисқартириш кўчма кўчма қўйилган.

КПСС Марказий Комитетининг октябр Пленумида кўрсатилганидек, механизатор кадрларга кун сайин эътибор бериш, уларни тайёрлаш ва бир жойда мустақкам ўрнатилган ҳақида ҳар тарафлама таъмирлик қилиш машина-трактор паркидан юқори унум билан фойдаланишни таъминлашда асосий роль ўйнайди. Хўжаликларини техника билан таъминлашнинг хозирги даражасида механизатор қолхоз ва совхозларда ҳал қилувчи асосий кўчдир.

Шундай бўлгани ҳолда механизатор кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишга етарли эътибор берилмагани туфайли қулмак дала ишлари бошланган вақтда Бухоро об'ектнинг қолхоз ва совхозларида 4 мингдан ортиқ механизатор етмишди. Айниқса ер қазини машиналарида ишлайдиган механизаторларнинг тайёрлаш жуда суст борапти. 1968 йили 150 ўрнига яна 19 киши тайёрланди. Натيجида 210 та эскиватордан фақат 38 таси ва 209 бульдозердан 26 таси киши сменада ишлаш учун маҳинистлар билан таъминланган. Механизаторларнинг сифат састави жуда паст. Об'ектда биринчи класс машинист-тракторчилар янаги 21 процентини, Собқет райондаги «Ленинград» «Коммунизм» ва «Зараршона» қолхозларида эса бор-йўғи 4-6 процентини ташкил этади. Бу кўпчилик қолхоз ва совхозлар механизаторларнинг класс учун уларнинг меҳнатларига тегишли кўчма ҳамда тўлақонлиқ таъминоти, техникани яхши сақлаш ва янгилини тоғнаштириш, дала ишларини юқори сифат билан бажариладиган учун муқофот бериб бериладиган натижасидир. Бундай шарафда механизаторлар уларнинг малакасини оширишга қизиқмайдилар. Об'ектдаги механизаторлар орасида хотин-қизлар жуда кам.

ликларнинг раҳбарларига нисбатан қаттиқ талабчанлик қилмаётганликлари ва техникадан юқори унум билан фойдаланиш ҳақида уни сақлашда, қолхоз ва совхозларини малакали механизатор кадрлар билан таъминлашда уларга зарур даражада етарли бериб бериладиганликлари натижасида юз берди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва «Ўзсельхозтехника» республика бirlашмаси уларнинг жойлардаги оғралирига, қолхоз ва совхозларга ҳам етарли бериб берил, жойлардаги ишнинг аҳолига етарли даражада аришмайтилар. Машиналарни ятўғри ишлатиш, техникани сақлаш ва уни хисобдан ўчиришга маъмул қилиш билан қараш факторини кўрсатар ҳам бirlашмаликка олаптилар.

Қишлоқ хўжалик техникасидан фойдаланишдаги камчиликларга барҳам бериш жуда катта давлат аҳамиятига эга бўлган иш эканлигини, меҳнат уюмдорлигининг ўсиши, қолхоз ва совхозлар ишлаб чиқаришнинг самардорлиги ошиши бунга боғлиқ эканлигини эътиборга олганда бунга йўқ КПСС Марказий Комитетининг октябр Пленуми бу соҳадан зарур чоралар кўриш кераклигини алоҳида уқтирди.

Республикада бундай чорани, даставел Қишлоқ хўжалик министрлиги ва «Ўзсельхозтехника» республика бirlашмаси эътиборида уларнинг жойлардаги оғралири ҳамда тартибдор. Бу тақдирларда техникадан фойдаланишнинг аҳолини муттасил равишда аналз қилиб турилари, машина-трактор паркидан юқори унум билан фойдаланишни ташкил қилиш юзасидан илмий асосдаги тўла тадқиқотлар ишлаб чиқариш ва тадбирларни амалга оширишда уларнинг маҳаллий оғралири орқали қолхоз ва совхозларга етарлилашлари зарур.

Айни вақтда қишлоқ хўжалик техникасидан юқори унум билан фойдаланишни таъминлашда об'ект ва район партия ҳамда совет оғралири зиммасига ҳам муҳим вазифалар юклатилган. Улар хўжалиқларда техникадан фойдаланишнинг аҳолини синдириб ўргатишлари ва бу ишга чуқур аришлари зарур. Партия комитетлари қишлоқ хўжалик оғралири ва хўжаликларнинг раҳбарларидан машина-трактор паркининг қувватидан тўла ва юқори унум билан фойдаланишни каттиқ туриб талаб қилишлари, бу иш устидан муттасил контролик қилиб боришлари, техникадан фойдаланиш соҳасидаги камчиликларга ўз вақтида барҳам беришда қолхоз ва совхозларга кўмаклашишлари лозим.

Кадрлар тайёрлаш, қолхоз ва совхозларини малакали механизаторлар билан таъминлаш, хотин қизлар ўртасидан механизаторлар тайёрлаб атиштириш асосли партия ташкилотларининг доим диққат марказида турмоғи даркор. Механизаторларга юқори унум билан ишлашлари учун шароитлар яратиб бериш, техникадан юқори унум билан фойдаланишларини рағбатлантириш тартибини кенг қўланиш зарур. Машина-трактор паркидан ахироси фойдаланишда муттасиллашнинг ролини ва жавобгарлигини ошириш, механизаторларнинг ишини тўғри ташкил қилиш, қишлоқ хўжалик техникасига бир мезгилда кизмат кўрсатиш ҳамда уни ремонт қилиш масалаларини

ҳал этишда уларга таъмин иш кўриш лозим. Муттасиллаш ва қишлоқ хўжалик оғралири машиналар билан бажариладиган ишлар учун бурғунлар важада хисоб-китобларнинг тўғри ва асосли бўлиши учун жавоб беришлари керак. Техникани сокин шундай бўлиши керакки, тоғи лавжуд иш ҳамчини бақарганда машина-трактор парки тўла қувват билан ишласин ҳамда иш билан тўла таъминлансин. Хар бир ошқик трактор ва машина хўжаликларининг итисоди қуратишларини пасейтиришини, маҳсулотнинг таннархи ошиб кетишига, рентабелли даражаси қамқайишга олиб келишини унутмаслик керак. Масалан, 1-бўйида соҳазода қилинган хисоб-китоблар шун қуратгани, ортиқча техникани ариштириб олиш ва машина-трактор паркини иш билан тўла таъминлаш орқали хўжалиқда амортизация қаракатларини 18 процент қамайтириш мумкин экан.

Қишлоқ хўжалик ва айниқса «Ўзсельхозтехника» оғралири қолхоз ва совхозларда итисоди-техника қизматини муттасил таъминлаштиришлари, хўжалиқларга «Ўзсельхозтехника» корхоналари кучи билан комплекс техника қизмат кўрсатиш унумини кенг жорий этишлари, машиналардан фойдаланиш даражаси уларга планли равишда техника қизмат кўрсатиш учун хўжаликларининг ўзидан итисодиштирилган экинлар ва соловчи устлар гуруҳларни ташкил этишлари, машина-трактор паркининг ишини бошқаришни марказлаштириш учун хозирги замон радио алоқасидан фойдаланишлари зарур.

Машина-трактор паркининг ўсиши ремонт базасининг ривожланиши билан бир қаторда бориши лозим. Хўжалиқлардаги техникани мураккаб ремонт «Ўзсельхозтехника»нинг итисодиштирилган корхоналарида бажарилиши керак. «Ўзсельхозтехника» республика бirlашмаси эътиборида муҳим вазифаси—ремонт базаларини қувватга ариши иш билан тўла таъминлашдан, тартибли ремонтнинг сифатини ошириш ва ремонт ишларининг таннархини қамайтиришдан иборат.

Техникани сақлашни тўғри ташкил этиш машина-трактор паркидан кўпроқ манфат қўрган ҳолда фойдаланиш соҳасидаги тадбирлар системасининг муҳим қисми хисобланади. Бунинг учун ҳар бир хўжалиқда бостирмадор ва очик майдончалари бўлган машина парклар кучли даркор. Мураккаб қишлоқ хўжалик машиналари ва қуролларини «Ўзсельхозтехника» район бirlашмаларининг базаларида марказлаштириш ҳолда сақлашда «Ўзсельхозтехника» корхоналарининг қизматидан кенг фойдаланиш зарур. Техникани хисобдан ўчириш соҳасидаги камчиликларга қатъий барҳам бериш лозим. Техникани хисобдан ўчириш устидан республика қишлоқ хўжалик оғралири, хўжаликларнинг партия ташкилотлари, халқ контроли оғралири ва маъмурий оғралирини контроллини кучайтириш керак.

Қишлоқ хўжалик техникасидан фойдаланишда қўрилган амалларни хўжалиқ мақсади хозирги вақтдаги эътибор учун зарур масала хисобланади. Меҳнат уюмдорлигининг ошишига, маҳсулотнинг таннархи қамайишига, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг самардорлигини ўсишига фақат қишлоқ хўжалик техникасидан ахироси фойдаланиш бўли билан эришиш мумкин.

Об'ект ва район партия комитетлари ҳар бир хўжалиқда техникадан фойдаланишнинг аҳолини муҳима қилишлари, бу масалани чуқур ўргатишлари, мавжуд камчиликларга барҳам бериш учун курашга коммуналлар ва комсомолларни, барча механизаторлар ва муттасиллашнинг сарфарб этишлари ва шу йўқ билан ҳар бир об'ект ва районда ҳар бир қолхоз ва совхозда машина-трактор паркидан юқори унум билан фойдаланишга аришлари, КПСС Марказий Комитети октябр Пленумининг бу соҳадан талаблари тўла бажарилишини таъминлашлари зарур.

ХАЗИНАТОПЛАР

САМАРҚАНДА ГЕОЛОГЛАРИНИНГ ВУТУНИТТИ-ФЎҚ КЕНГАШИ БЎЛИБ ЎТДИ

САМАРҚАНД. («Совет Ўзбекистон» муҳбири). РСФСР, Украина, Тожикистон, Озарбайжон, Қозоғистон, Арманистон, Туркия, Арманистон ва бошқа республикалардаги ярим миллион хазинатопларнинг вақиллари қадимги Самарқандга тўландилар. Икки кун давом этган геологларнинг Вуитуитти-фўқ кенгаши 1968 йил якуни ва бу йилги вазибаларни кенг, атироғича муҳома қилди. Бу масала юзасидан СССР геология министри А. В. Сидоренконинг доклад тингиланди.

Партия ва ҳукуматимиз геологлар қизматига юксак баҳо бериб бериладар. Геолог-қидирув фронтида юнобозлик қўрсатган 44 кишига Социалистик Меҳнат Қазрамони унвани бериладган. 250 киши Ленин ва давлат муқофотларини олганда сазовор бўлган. Турли касбадаги 5 миңдан ортиқ ходимлар СССР орденлари ва медаллари билан муқофотланган.

Совет геологлари,— деди докладчи,— беш йилдангача ўтган уч йилда ер ости хазиналарини қидириб топиш ва ишга солишда фўқ муҳим вазибаларни амалга оширдилар. Янги нефть ва газ манбалари аниқланди. Бир қанча нодир конлар ишга туширилди. Урта Осиё республикалари ва Қозоғистонда ҳам янги нефть ва газ конлари борлиги аниқланди. Шарқий Сибирь, Узоқ Шарқ ва бошқа жойларда металлургия корхоналари учун ҳам ашё базалари аниқланди ва қидирилди. Қатор районларда темир рудалари очилди ишга солинди. Темир ва кўмир, нефть ва газ, олтин ва мис—хўлаша бағрида баҳад хазиналарини ариштириш юзасидан топилди.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда Ўзбекистон ССР Геология министри Х. Тулағанов, РСФСР Геология министри С. Горюнов, Қозоғистон ССР геология министри М. Морозов, Украина ССР геология министри П. Шпак, СССР Нефть ва газ қидириш вазибаларининг геология баш бошқармаси бошлиғи И. Абриков, СССР Қора металлургия вазибаларининг геология бошқармасининг бошлиғи И. Вейгулов, Туркиянинг ССР геология бошқармасининг бошлиғи Н. Суқонов ва бошқа ўртаклар сўзлашдилар.

Шонли геологларимиз,— деди уртун Тулағанов,— ўзламининг битмас-туғамас бўлишининг рўбига қиёрондорлар. Ўтган йили улар юқори оғралида. Икки йил партия вазибаларининг оғрали бошқармасида Бухоро нефть-газ разведка ва Самарқанд геология трестлари коллективларининг ишлари янада самарали бўлди.

Геологлар кенгаши ошиди Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари М. Муқононов Самарқанд об'екти партия комитетининг биринчи секретари С. Семонов ўртаклар билан ўртаклар билан улар сўзга чиқиб кенгаши қизматларининг самийини таъбирлади.

Кенгаши қизматлари Ўзбекистон геологларининг таъбирларини ўрганиш учун алоҳида гуруҳларга бўлиб республиканинг Бухоро, Қизилқум контопларида ҳузурига аниқландилар.

1919 йилнинг 6 февралда Туркистон республикаси Социалистик ҳалқ комиссарлиги бўйригига мувофиқ, янада итисоди-саноатнинг махсус давонаш институтини ташкил этилди. Дастлавлда Туркистон фронтларида қидириб бўлган янги ҳақида майдонлар даволандилар. 1933 йилга келиб мавжуд илмий муассасага РСФСР Социалистик ҳалқ комиссари И. А. Семанов номи берилади.

1931 йилда институтдан ортопедия ва рентгенология бўлими ариштирилиб, улар базасида

50 ЕШЛИ ШИФОХОНАДАН РЕПОРТАЖ ЧИНОР УМРИ

Иккилар ўтган сари чинор куч йиғиб, тобора тўлишиб боради. Унинг соҳасида қанчалар-қанча йиллар баҳра олиб ўтирдик... Залки йил мобайнида кўлаб беморларни оёққа турганим, умрига юқиб келаётган Н. А. Семановимизга Ўзбекистон Давлат курортология ва физиотерапия илмий-таъмирини институтини ҳам ана шу улкан чинорга қибс қилди арилади.

—Бу хўжаватлар илмий муассасамиз бошда ўтган шонли йилнинг «инонги» гувоҳларидир,— деди шифохонда директори, Ўзбекистон ССРга қизмат кўрсатган фан ва техника арбоби Ефуб ама Муминов институт музейи билан таъинлар эди.— Мана бу эса асосий бойлигимиз,— деб ноиб берди уларга оғралига «Ўзбекистон курорт курелари хазинасига» йилора қибс.

1919 йилнинг 6 февралда Туркистон республикаси Социалистик ҳалқ комиссарлиги бўйригига мувофиқ, янада итисоди-саноатнинг махсус давонаш институтини ташкил этилди. Дастлавлда Туркистон фронтларида қидириб бўлган янги ҳақида майдонлар даволандилар. 1933 йилга келиб мавжуд илмий муассасага РСФСР Социалистик ҳалқ комиссари И. А. Семанов номи берилади.

1931 йилда институтдан ортопедия ва рентгенология бўлими ариштирилиб, улар базасида

Илмий муассаса институт ташкил этилди. Бир йилдан сўнг институт ношда курорт-даволаш натижаларини хисобга олиб борушга натижа билан бirlашмада курорт бўлими очилди. Шу давонда бошлаб институт курортология ва физиотерапия номи билан атала бошлади. Ана шундан кейин курорт ресурсларини тешириш ишлари йўлга қўйилди. Ўша йилда Тошкент об'ектида қизмат билан давонаш шифохонаси, сал нейророзов эов биринчи президентимиз Яхшодох Окуновнинг таъини шибаси билан Шоҳимардонда шибс касалликларини даволан тоғнашда курорти ташкил этилди.

Айниқса, урулдан кейинги йилларда курорт ишлари аниқлаш ва ўрганиш ишлари нени ривожланди ва институт илмий фаолиятининг асосий йўналишларидан бири бўлиб қолди. Қизмат тартиби турлича бўлган минерал сувлардан 55 таси давонаш аҳамиятига эга аниқланди. 900 фойдаланишга тоғнашилган. 900 ўриқли кўп тармоқли Чортоқ курорти, Жақубий Оламунур ва Полвонтоғи, «Ўзбек Мадагаскар» номи билан аталуши Чимён, шунингдек Жайроқнома, Ситора ва бошқа кўлаб давонаш муассасалари арилади.

—Бир вақтлар, Р. Евсеев, А. Дринкин, С. Словик, Н. Рағоза, Е. Черняевский, Л. Молчанов ва бошқа кўлаб давонаш муассасалари арилади.

